

Slovenská republika

5 rokov po vstupe
do EÚ a NATO

SR sa usilovala o členstvo v EÚ a NATO už od svojho vzniku v roku 1993. Plnoprávnym členom NATO, najsilnejšej politicko-vojenskej aliancie na svete, sa SR stala 29. marca 2004. O mesiac neskôr, 1. mája 2004, vstúpila SR do Európskej únie, jedinečného politického a hospodárskeho zoskupenia demokratických krajín, ktoré v doterajšej histórii európskeho kontinentu nemá obdobu.

Slovenská republika – súčasť zjednocujúcej sa Európy

Členstvu SR v oboch organizáciách predchádzali náročné rokovania a plnenie podmienok, čo si vyžadovalo veľké diplomatické aj praktické úsilie mladého štátu. Vstupom krajín strednej a východnej Európy do EÚ zaniklo umelé rozdelenie Európy, ktoré po II. svetovej vojne symbolizovala železná opona.

Naplnenie základných integračných ambícií ukotvilo SR v jej prirodzenom geografickom, hodnotovom, politickom, bezpečnostnom i hospodárskom priestore. SR z toho profituje, zároveň si však plní svoje záväzky voči partnerom a spojencom v EÚ i NATO. Čo teda členstvo v týchto zoskupeniach SR prinieslo?

Mílniky v euroatlantickej integrácii Slovenskej republiky

- **október 1993**
Podpis Asociačnej dohody medzi EÚ a SR
- **február 1994**
SR sa zapojila do programu NATO „Partnerstvo za mier“
- **jún 1995**
Odozvdanie žiadosti o členstvo SR v EÚ
- **Summit EÚ v Helsinkách 1999**
EÚ rozhodla o začatí prístupových rokovaní so SR
- **Washingtonský summit NATO 1999**
NATO schválilo Akčný plán pre členstvo ako formu pomoci a podpory pre 9 kandidátskych krajín vrátane SR
- **Summit EÚ v Kodani 2002**
SR ukončila prístupové rokovania s EÚ
- **Summit NATO v Prahe 2002**
SR dostala pozvánku na rokovania o vstupe do NATO
- **26. marec 2003**
Podpis Protokolu o pristúpení SR k Severoatlantickej zmluve v Bruseli
- **9. apríl 2003**
Vstup desiatich nových členov vrátane SR do EÚ schválil Európsky parlament
- **14. apríl 2003**
Vstup desiatich nových členov schválila Rada ministrov zahraničných vecí členských krajín EÚ
- **16. apríl 2003**
Podpis Zmluvy o pristúpení SR k EÚ v Aténach
- **16. -17. máj 2003**
Referendum o vstupe SR do EÚ; až 92,5 % občanov SR, ktorí odovzdali svoj hlas, sa vyslovilo za vstup SR do EÚ
- **29. marec 2004**
SR sa stala členom NATO
- **1. máj 2004**
SR sa stala členom EÚ
- **21. december 2007**
Územie SR sa stalo súčasťou Schengenského priestoru
- **1. január 2009**
SR prijala spoločnú menu euro

EÚ JE UNIKÁTNYM PRÍKLADOM NADNÁRODNEJ DEMOKRACIE. OBČANIA SR MÔŽU V NAJ-
VÄČŠÍCH NADNÁRODNÝCH VOĽBÁCH NA SVETE PRIAMO VOLIŤ POSLANCOV EURÓPSKEHO
PARLAMENTU A TÝM OVPLYVNIŤ TVORBU SPOLOČNEJ EURÓPSKEJ BUDÚCNOSTI.

Vstupom do EÚ a NATO sa SR stala súčasťou medzinárodne uznávaných a rešpektovaných spoločenstiev. Pristúpenie k EÚ odobrili občania SR v historicky jedinom úspešnom referende. Po piatich rokoch členstva sa podiel ľudí, ktorí sa popri identite občana SR cítia byť aj občanmi EÚ, zvýšil zo 46 na 58 %. Vstup do NATO považuje za jednu z najvýznamnejších udalostí v dejinách SR viac ako 67 % obyvateľov.

Prestíž a vplyv

Spoločný postup s partnermi z EÚ a NATO zvyšuje vplyv SR na medzinárodnej scéne. Spolupráca pomáha riešiť problémy, ktoré by SR sama nezvládla – zaistenie bezpečnosti štátu, finančnú a hospodársku krízu, problémy energetickej bezpečnosti, zmeny klímy, boj proti terorizmu a i..

Na členstvo v EÚ sa pre občanov SR viažu nové práva. Napríklad právo na diplomatickú a konzulárnu pomoc od veľvyslanectva ktoréhokoľvek členského štátu Európskej únie v tretích krajinách, petičné právo, zákaz diskriminácie a v neposlednom rade právo voliť vo voľbách do Európskeho parlamentu.

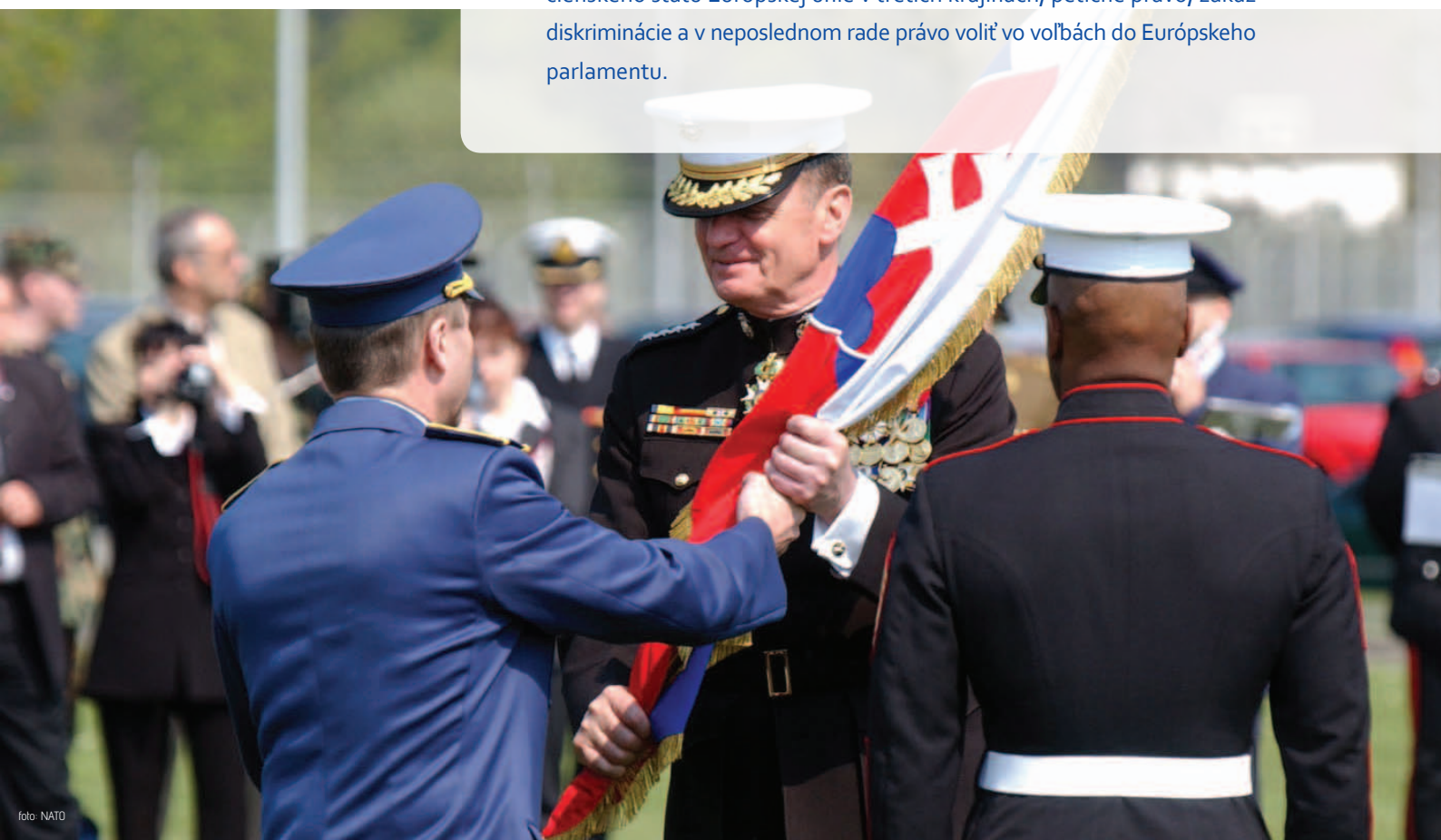

foto: Prezídium policajneho zboru SR

SR môže ako člen Severoatlantickej aliancie počítať s bezpečnostnými zárukami zo strany spojencov a zároveň si plní záväzky vyplývajúce z členstva. Článok 5 Severoatlantickej zmluvy garantuje SR, v prípade ozbrojeného útoku, pomoc zo strany spojencov, ktorí disponujú najvyspelejšími armádami sveta.

Na druhej strane SR, z členstva v NATO vyplýva záväzok aktívne prispievať k bezpečnosti svojich spojencov. Ozbrojené sily SR zvyšovali svoju bojaskopnosť pre plnenie cieľov a potrieb NATO i formujúcej sa obrannej politiky EÚ už pred rokom 2004. OS SR zabezpečujú podľa harmonogramu pohotovosť pre Sily rýchlej reakcie NATO aj Bojové skupiny EÚ, ktoré v prípade potreby môžu byť v krátkom čase vyslané do krízových oblastí.

Bezpečnosť – predpoklad rozvoja

Jednou z najvyšších operačných priorít NATO je v súčasnosti stabilizácia Afganistanu. SR s prihliadnutím na vlastné možnosti odpovedala na potreby operácie NATO ISAF posilnením svojej vojenskej prítomnosti v Afganistane.

Od roku 2006 bola v SR zrušená povinná vojenská služba. SR si môže teraz dovoliť menší počet príslušníkov OS práve vďaka členstvu v efektívnom systéme kolektívne obrany, akým je NATO.

Vstup SR do NATO a EÚ vyžadoval aj reformy v hospodárskej oblasti. Keď sa SR stala ich členom, vyslala jasný signál, že je bezpečným priestorom pre investície a podnikanie. Stala sa tak lákadlom pre veľké zahraničné firmy, ktoré prispievajú k jej hospodárskemu rastu a vytvárajú nové pracovné miesta.

PRÍSLUŠNÍCI OZBROJENÝCH SÍL SLOVENSKEJ REPUBLIKY V EXTRÉMNYCH PODMIENKACH V AFGANISTANE (OPERÁCIA NATO ISAF) STRÁŽIA KĹÚČOVÉ OBJEKTY, ZBAVUJÚ TERÉN KRAJINY NEBEZPEČNÝCH MÍN, BUDUJÚ INFRAŠTRUKTÚRU, CVIČIA AFGANSKÉ BEZPEČNOSTNÉ ZLOŽKY A VYKONÁVAJÚ ĎALŠIE ÚLOHY. OZBROJENÉ SILE SR PRISPIEVAJÚ K ZNIŽOVANIU NAPÄTIA A PREVENCIÍ NEPOKOJOV V KOSOVE (OPERÁCIA NATO KFOR) A V BOSNE A HERCEGOVINE (OPERÁCIA EUFOR ALTHEA). POMÁHAJÚ, ABY MOHLI ĽUDIA MIMO HRANÍC EÚ A NATO ŽIŤ V LEPŠÍCH PODMIENKACH A ZÁROVEŇ ZAISŤUJÚ, ABY Z TÝCHTO ÚZEMÍ NEVZIŠLA ŽIADNA BEZPEČNOSTNÁ HROZBA.

POD VLAJKOU EÚ PRACUJÚ V PROBLÉMOVÝCH REGIÓNOCH SVETA AJ SLOVENSKÍ POLICAJNÍ A COLNÍ EXPERTI. ASISTUJÚ PRI ZAVÁDZANÍ ŠTANDARDNÝCH HRANIČNÝCH A COLNÝCH PRAVIDIEL NA MOLDAVSKO-UKRAJINSKEJ HRANICI (PODPORNÁ HRANIČNÁ MISIA EUBAM), POSKYTUJÚ PORADENSTVO POLICAJNÝM SILÁM PRE BOJ S ORGANIZOVANÝM ZLOČINOM V BOSNE A HERCEGOVINE (POLICAJNÁ MISIA EUPM) I KOSOVE (MISIA EULEX KOSOVO) A TIEŽ MONITORUJÚ SITUÁCIU V GRUZÍNSKU (MONITOROVACIA MISIA EUMM). V MINULOSTI PÔSOBILI SLOVENSKÍ CIVILNÍ EXPERTI AJ V MISIÁCH NA BLÍZKOM VÝCHODE A V AFRIKE.

OZBROJENÉ SILE SR
POMÁHAJÚ

SLOVENSKÍ
CIVILNÍ EXPERTI

VÝMENNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM SOCRATES/ERASMUS, FINANCOVANÝ EURÓPSKOU ÚNIOU, ZA 10 ROKOV UMOŽNIL VIAC AKO 10 TISÍC SLOVENSKÝM VYSOKOŠKOLSKÝM ŠTUDENTOM A PEDAGÓGOM VYCESTOVAŤ DO CELEJ EURÓPY.

OD DECEMBRA 2007 CESTUJEME NAPRIEČ EURÓPSKYM KONTINENTOM – OD ESTÓNSKEHO TALLINU AŽ PO PORTUGALSKÝ LISABON – BEZ KONTROL NA HRANICIACH.

JEDNOTNÝ TRH EÚ – TO JE AJ POLITIKA OCHRANY SPOTREBITEĽA, KTORÁ AJ U NÁS ZAVIEDLA TRANSPARENTNÉ CENY LETENIEK, KOMPENZÁCIU ZA ZRUŠENÉ A MEŠKAJUCE LETY, DVOJROČNÚ ZÁRUČNÚ DOBU NA VÝROBKY, ČI CENOVÝ STROP NA ROAMINGOVÉ HOVORY V RÁMCI EÚ.

Pilierom európskej integrácie sú 4 hlavné slobody, ktoré tvoria podstatu jednotného trhu EÚ: voľný pohyb osôb, tovarov, kapitálu a služieb.

Voľný pohyb osôb je založený na myšlienke, že každý občan EÚ má právo bez obmedzení sa pohybovať na celom území EÚ. Státisíce občanov SR dostali príležitosť pracovať na veľkom pracovnom trhu EÚ bez administratívnych prekážok.

Priestor slobody a príležitostí

Voľný pohyb tovarov je kľúčovým pre prosperitu európskej ekonomiky. Podnikateľom sa v EÚ otvoril nový trh s pol miliardou spotrebiteľov. SR sa za 5 rokov členstva v EÚ podarilo výrazne zvýšiť svoj hospodársky potenciál. Drvivá väčšina exportu SR nájde svoje miesto práve na vnútornom trhu EÚ.

SR splnila ako druhá postkomunistická krajina v EÚ kritériá na zavedenie spoločnej meny – euro. Rozhodnutie o prijatí eura padlo len krátko pred prvými správami o globálnej finančnej a ekonomickej kríze a prinieslo SR komparatívnu výhodu pri riešení jej následkov.

Okrem slobôd vyplývajúcich z jednotného trhu, znamená európsky priestor aj zónu bez hraníc medzi štátmi - signatármi Schengenskej dohody. Po páde železnej opony bolo rozšírenie Schengenského priestoru najvýznamnejšou udalosťou pre slobodu pohybu osôb.

EÚ vyčlenila prostredníctvom svojich fondov pre SR na roky 2007 až 2013 v prepočte viac než 2 100 eur na každého obyvateľa SR. Primárnym cieľom tejto finančnej podpory je posilniť súdržnosť európskeho spoločenstva ako jednotného sociálneho a hospodárskeho celku.

Euro(atlantická) solidarita

Podoba pomoci z fondov EÚ je rôzna, najviac prostriedkov je určených na výstavbu ciest a železníc, na ochranu životného prostredia, podporu cestovného ruchu, inovatívnych podnikateľov, ako aj na výskum a financovanie programov na zvýšenie zamestnanosti.

SR nielen využíva princíp solidarity EÚ, ale zároveň sama poskytuje oficiálnu rozvojovú pomoc - Slovak Aid - ktorú rozdeľuje podľa svojich medzinárodných záväzkov a priorít. Najväčšími prijímateľmi slovenskej rozvojovej pomoci sú od roku 2003 Srbsko a Čierna Hora. Vstupom do EÚ prevzala SR jej nástroje a politiky v oblasti rozvojovej pomoci, ktorých cieľom je znižovanie chudoby vo svete a zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja. Členské štáty EÚ sú najväčším kolektívnym darcom na svete, poskytujú viac ako polovicu všetkých finančných prostriedkov na rozvoj menej bohatých krajín.

Princíp solidarity presadzuje SR aj pri úhrade nákladov na pobyt svojich príslušníkov Ozbrojených síl v misiách medzinárodného krízového manažmentu v rámci NATO i Európskej únie. Rozpočet vojenských operácií a civilných misií by sa tak delil medzi všetky členské krajiny bez ohľadu na to, či sa na konkrétnej operácii alebo misii zúčastňuje, alebo nie.

V ROKOCH 2004-2006 SR VYČERPALA Z FONDŮV EÚ 1,16 MILIARDY EUR. S ICH POMOCOU BOLO REALIZOVANÝCH VIAC AKO 6 600 PROJEKTOV, KTORÉ V RÔZNYCH OBLASTIACH PRISPĚLI K MODERNIZÁCIÍ KRAJINY. ZA ROK 2008 BOLO V SR Z EUROFONDŮV OPRÁVENÝCH A ZREKONŠTRUOVANÝCH 405 ZÁKLADNÝCH A MATERSKÝCH ŠKÔL. KOMPLEXNE ZMODERNIZOVANÝCH BOLO 5 ÚSTAVOV NA LIÉČBU SRDCOVÝCH, PĽÚČNÝCH A ONKOLOGICKÝCH CHORÔB. DO ROKU 2013 JE LEN NA ZLEPŠENIE PRÍSTUPU K RÝCHLEMU INTERNETU V SR VYČLENENÝCH 113 MILIÓNOV EUR.

Eurofondy modernizujú

Skúsenosti SR pre
západný Balkán

SR - hlas NATO
na Ukrajine

SR DLHODOBO PODPORUJE AKTIVITY ZAMERANÉ NA POMOC PRI NAPŔŔANÍ EUROATLANTICKÝCH AMBÍCIÍ KRAJÍN ZÁPADNÉHO BALKÁNU. PROJEKTY SLOVENSKÝCH MIMOVLÁDNÝCH ORGANIZÁCIÍ SPROSTREDKOVALI REÁLNE SKÚSENOSTI SR Z TRANSFORMÁCIE SPOLOČNOSTI A PRÍSTUPOVÉHO PROCESU DO EURÓPSKEJ ÚNIE I NATO A POMÁHALI ODSTRÁŇOVAŤ MÝTY A PREDISUDKY O EURÓPSKEJ A EUROATLANTICKEJ INTEGRÁCIÍ V TÝCHTO KRAJINÁCH.

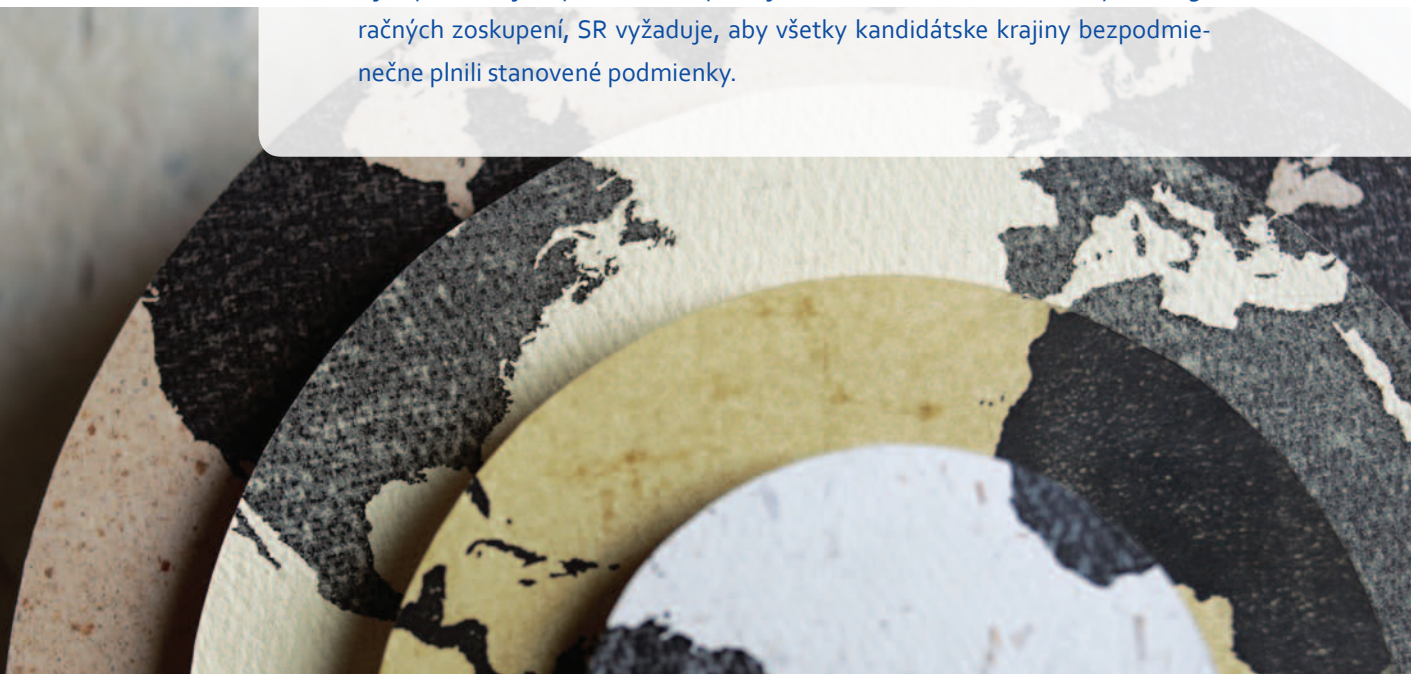
SLOVENSKÉ VEĽVYSLANECTVO V KYJEVE PLNÍ OD JANUÁRA 2007 UŽ DRUHÉ DVOJROČNÉ OBDOBIE ÚLOHU KONTAKTNÉHO VEĽVYSLANECTVA NATO NA UKRAJINE. SR TÝMTO SPÔSOBOM ZABEZPEČUJE DIALÓG A UĽAHČUJE ROZVOJ SPOLUPRÁCE MEDZI NATO A UKRAJINOU. VEĽVYSLANECTVO SR ZÁROVEŇ VŠESTRANNE POMÁHA ZVYŠOVAŤ INFORMOVANOSŤ UKRAJINSKEJ VEREJNOSTI O ČINNOSTI NATO.

Dlhodobými prioritami zahraničnej politiky SR sú región západného Balkánu a východní susedia EÚ, predovšetkým Ukrajina. Kultúrna i geografická blízkosť a podobná historická skúsenosť motivuje SR konkrétnymi krokmi podporovať snahy týchto krajín úspešne naplniť svoje integračné ambície smerom k EÚ a NATO. Cieľom SR je umožniť týmto krajinám profitovať z euroatlantickej integrácie podobne, ako z nej profitovala sama.

Šírenie úspešného príbehu SR

SR uvítala tretiu vlnu rozširovania NATO od konca Studenej vojny – prijatie Chorvátska a Albánska. Podporuje aj ďalších uchádzačov o členstvo v NATO z Balkánu i z regiónu Čierneho mora. Šírením vlastného úspešného príbehu a pomocou oficiálnej rozvojovej pomoci chce SR prispieť svojím dielom k posilňovaniu stability a prosperity na európskom kontinente.

Aj napriek svojmu pozitívnemu postojú k rozširovaniu euroatlantických integračných zoskupení, SR vyžaduje, aby všetky kandidátske krajiny bezpodmienečne plnili stanovené podmienky.

Ďalšie zdroje informácií na internete:

Európska únia

<http://europa.eu> | Portál Európskej únie

<http://ec.europa.eu> | Európska komisia

www.europarl.europa.eu | Európsky parlament

www.consilium.europa.eu | Rada Európskej únie

<http://ec.europa.eu/slovensko> | Zastúpenie Európskej komisie v SR

www.europaskyparlament.sk | Informačná kancelária Európskeho parlamentu v SR

www.eurodesk.sk | Eurodesk - Európska informačná sieť pre mládež

NATO

<http://www.nato.int> | Severoatlantická aliancia

Vláda SR

www.mzv.sk | Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky

www.mosr.sk | Ministerstvo obrany Slovenskej republiky

www.vlada.gov.sk | Úrad vlády Slovenskej republiky

www.euroinfo.gov.sk | EuroInfo Centrum (Úrad vlády)

Mimovládne organizácie

www.cpep.sk | Centrum pre európsku politiku

www.ata-sac.org | Slovenská atlantická komisia

Špecializované médiá

www.euractiv.sk | EurActiv.sk

www.eaq.sk | Euro-atlantic Quarterly

www.europskaunia.sk | Encyklopédia o EÚ

www.eu4journalists.eu | EÚ pre novinárov

www.zahranicnapolitika.sk | Časopis Zahraničná politika na internete

